
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

שורשיה האינטלקטואלים של הלאומיות האירופאית - 54881

תאריך עדכון אחרון 2019-02-21

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: תכנית בלימודי אירופה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): דר. עודד שטיינברג
דר עודד שטיינברג

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: oded.steinberg@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:
ד"ר עודד שטיינברג

תאור כללי של הקורס:
הקורס יבחן את שורשיה האינטלקטואלים של הלאומיות האירופאית תוך שימת דגש על מספר טקסטים ואירועים קאנוניים. הקורס ינתח את עיקרי התיאוריות בחקר הלאומיות החל מסוף המאה ה-18 ועד למאה ה-21 ויתמקד בראש ובראשונה בהתפתחות המחשבה הלאומית בקרב שלוש 'הענקיות' האירופאיות: גרמניה, בריטניה וצרפת.

מטרות הקורס:
הבנת הזרמים האינטלקטואלים, אירועי ומושגי יסוד בלאומיות האירופאית החל מן המאה ה-19.

תוצרי למידה
בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:
לאפיין את שורשיה האינטלקטואלים של הלאומיות האירופאית (בדגש על המאה ה-19).
להגדיר אירועי יסוד בלאומיות האירופית.
לסווג את עיקרי התיאוריות הרווחות בקרב חוקרי הלאומיות.
לתאר מושגי יסוד בחקר הלאומיות, כגון אתניות, מיתוס וקהילה.
להדגים לעומק מקרה מבחן אחד בחקר הלאומיות.
להשוות בין מקרי מבחן מרכזיים בלאומיות האירופאית.

דרישות נוכחות (%) :
90

שיטת ההוראה בקורס:

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- 1.הקדמה והגדרות- האם האומה היא תופעה מודרנית?
- 2.התנועה הרומנטית והמיתוס הגרמני השבטי.
- 3.מודרניות, 'המצאת' הלאום והמהפכה הצרפתית.
- 4.אתניות טרם לאומיות?
- 5.בריטיות ואנגלו-סאקסוניות.
- 6.קלטייות ואירלנד.

---

7. מאבק המיתוסים: פרנקים, גאלים והשדרה השלישית.

8. ההצלחה וכשלון הלאומיות הגרמנית.

9. 1871 והמאבק 'הנצחי' על אלזס-לורניין.

10. המפגש בין הלאומיות, הגזענות והתיקוף ההיסטורי (פריודיזציה)

11. האם גרמניה יכולה (שוב) להיות אומה? מחשבות לאחר מלחמת העולם השנייה.

12. ביוגרפיה, יהדות ולימודי לאומיות-מדוע והאם הם נפגשים?

13. לאחר 'הנפילה' - חומת ברלין, אירופה החדשה וטרנס-לאומיות.

14. סיכום -מחקרים ומציאות עכשווית.

חומר חובה לקריאה:

Lecture 1: Gellner, Ernest. *Nations and Nationalism*. Ithaca: Cornell University Press, 1983.
ד. א. סמית, א. א. & החברה ההיסטורית הישראלית.. האומה בהיסטוריה. ירושלים: ירושלים : החברה
ההיסטורית הישראלית, תשס"ג, 2003.

University Press, 1983;

Lecture 2 :

Benario, Herbert W. "Arminius into Hermann: History into Legend." *Greece & Rome*
51, no. 1 (2004): 83-94.

Fichte, J. G. *Addresses to the German Nation*, 1995[1806].

Lecture 3: Bell, D. *The Cult of the Nation in France: Inventing Nationalism, 1680-1800* (1st Harvard University Press paperback ed.). Cambridge, MA: Harvard
University Press, 2003

Hobsbawm, E. J. *Nations and Nationalism since 1780 : Programme, Myth, Reality*.
2nd ed. Canto (Cambridge University Press).

Lecture 4: Hastings, A. *The Construction of Nationhood : Ethnicity, Religion and
Nationalism* (Wiles lectures. Y). Cambridge: Cambridge University Press, 1997.

Hutchinson, John, and Anthony D Smith. *Ethnicity: Anthropological Constructions*.
Oxford: Oxford : Oxford University Press, 1996.

Lecture 5: Colley, Linda. *Britons : Forging the Nation, 1707-1837*. New Haven ;
London: Yale University Press
Leerssen, Joseph Th. *National Thought in Europe : A
Cultural History*. Amsterdam: Amsterdam University Press, 2006.s, 1992.

Lecture 6:

Hutchinson, J. *The Dynamics of Cultural Nationalism : The Gaelic Revival and the
Creation of the Irish Nation State*. London: Allen & Unwin, 1987.

Joep Leerssen (2006) 'Englishness, ethnicity and Matthew Arnold', *European Journal
of English Studies*, 10:01, pp. 63-79.

Lecture 7: Dietler, Michael. "Our Ancestors the Gauls": Archaeology, Ethnic
Nationalism, and the Manipulation of Celtic Identity in Modern France", *American
Anthropologist* 96 (1994), pp. 584-605.

-
- Krzysztof Pomian, "Franks and Gauls," in *Realms of Memory: Rethinking the French Past*, ed. Pierre Nora and Lawrence D. Kritzman (New York, 1996), pp. 27-76
- Lecture 8: Confino, Alon. *The Nation as a Local Metaphor: Württemberg, Imperial Germany, and National Memory, 1871-1918*. Chapel Hill ; London: University of North Carolina Press, 1997.
- Lecture 9: Renan, Ernst. (1881) "What is a Nation?" in Woolf, S., & Ebrary, Inc. (1996). *Nationalism in Europe, 1815 to the present: A reader*. London ; New York: Routledge.
- Lecture 10: Mosse, George L. "Racism and Nationalism." *Nations and Nationalism* 1, no. 2 (1995): pp. 163-173.
- Schöttler, Peter. "After de Deluge: The Impact of the Two World Wars on the Historical Work of Henri Pirenne and Marc Bloch". In: Stefan Berger / Chris Lorenz (Hg.), *Nationalizing the Past. Historians as Nation Builders in Modern Europe*. Houndmills 2010, pp. 404-424.
- Lecture 11: Evans, Richard J. "The New Nationalism and the Old History: Perspectives on the West German Historikerstreit (Review Essay)." *Journal of Modern History* 59, no. 4 (1987): pp. 761-797.
- Lecture 12: Hobsbawm, E. *Interesting Times: A Twentieth-Century Life*. London: Abacus, 2003.
- Lecture 13: Habermas, Jürgen. "Citizenship and national identity: some reflections on the future of Europe." *Praxis international* 12, no. 1 (1992): 1-19.
- Lecture 14: Zimmer, Oliver. "Boundary Mechanisms and Symbolic Resources: Towards a Process-Oriented Approach to National Identity." *Nations and Nationalism* 9, no. 2 (2003): pp. 173-194.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %

הרצאה 10 %

השתתפות 20 %

הגשת עבודה 60 %

הגשת תרגילים 10 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %

בחנים 0 %

אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: